

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

Sexti Decretalivm Liber Qvartus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

SEXTI DECRETALIVM

LIBER QVARTVS.

DE SPONSALIBUS ET MATRIMONIIS.

TITVLVS PRIMVS.

CAPVT VNICVM.

Sponsalia pura & certa, ex consensu valida, licet aliàs nulla, inducunt publicam honestatem: quæ habet dirimere sequentia sponsalia, sed non præcedentia.

Bonifacius VIII.

EX sponsalibus a puris & certis, etiam si consanguinitatis, affinitatis, frigiditatis, religionis, aut alia quavis ratione sint nulla, dummodo non sint nulla ex defectu consensus, oritur efficax ad impediendum & dirimendum sequentia sponsalia vel matrimonia, non autem ad præcedentia dissolvendum, impedimentum iustitiæ publicæ honestatis b. Quare ille, qui sponsalia purè ac determinatè cum aliqua muliere contraxit, & postmodum cum secunda prioris consanguinea idem fecit, ex priorum sponsaliorum vigore (quibus per publicæ honestatis iustitiæ ex secundis sponsalibus subsecutam minime derogatur) ad matrimonium contrahendum cum prima remanet obligatus.

Publicam honestatem non inducunt sponsalia conditionalia ante adventum. h. d. Ioan. And.

Ille vero, qui sponsalia cum aliqua muliere e sub conditione contraxit, si postmodum ante conditionis eventum cum alia prioris consanguinea per verba contraxerit de præfenti, cum secunda remanere debet. Cum ex sponsalibus conditionalibus ante conditionem extantem, sicuti consensus non habentibus, & incertis, nulla publicæ honestatis iustitiæ oriatur.

DE DESPONSATIONE IMPVBERVM.

TITVLVS II.

CAP. VNIC.

Sponsalia amborum infanciam vel alterius tantum per supervenientiam maioris ætatis non validantur, nec publicam honestatem inducunt: nisi fuerint ratificata tacite vel expresse. h. d. usq. ad 6. Idem quoz. Dom.

Bonifacius VIII.

Si infantes d ad invicem, vel unus major septennio, & alter minor, sponsalia contraxerint, ipsi vel parentes pro eis, nisi per cohabitationem co-

a Vide Conc. Trid. sess. 24. de refor. matr. c. 3. confect enim multum pro textu & gl. b de impedimento iustitiæ publicæ honestatis, quid sit, & unde proveniat, vide B. Thom. in questionibus additis ad tertiam partem q. 57. art. 4. & Doct. scholasticos l. 4. sent. dist. 41. c. No. De hoc illam dicit mulierem, que nondum matrimonio copulata. d Vide B. Thom. in questionibus additis ad 3 part. q. 43. art. 1. & 2. & Doct. l. 4. sent. dist. 17. & Dominic. cons. 24. incip. quia dissusi.

rum mutuam, seu aliàs verbo vel facto ipsorum liquidò appareat, eosdem in eadem voluntate factos majores septennio perdurare, sponsalia huiusmodi, quæ ab initio nulla erant, per lapsum dicti temporis minime convalescunt: & ideo cum sint nulla, ratione defectus consensus, publicæ honestatis iustitiæ non inducunt.

Sponsalia per verba de præfenti contracta inter impuberem & puberem, vel inter impuberes non proximos pubertati, valent ut sponsalia de futuro: nec in matrimonium transeunt ex sola perseverantia ætatis: nisi aliter approbentur: inducunt tamen publicam honestatem. h. d. Dom.

Idem quoque si pubes & impubes, vel duo impuberes non proximi pubertati, & in quibus ætatem malitia non supplebat, per verba contraxerint de præfenti: sponsalia enim illa, quæ juris interpretatione tantum fuerunt sponsalia de futuro (licet verba consensus exprimentia de præfenti haberent, & matrimonium contrahere intendere contrahentes) per adventum pubertatis in matrimonium non transeunt de præfenti: nec matrimonium (quod ut matrimonium ætate non tenuit prohibente) per lapsum dicti temporis convalescit: nisi per carnis copulam subsecutam, vel aliquem modum alium contrahentes eosdem cum ejusdem perseverantia voluntatis ad pubertatis tempora pervenisse confluerit evidenter, per dictum tamen contractum, qui valuit ut potuit, non sicuti agebatur, publicæ honestatis iustitiæ est inducta.

Sponsalia pro absentibus filiis non tenent: nisi ipsi presentibus, vel nisi approbaverint tacite vel expresse ex post facto. hoc dicit, Domin.

Potè ex sponsalibus, quæ parentes pro filiis puberibus vel impuberibus plerumque contrahunt, ipsi filii, si expresse consenserint vel tacite, ut si presentes fuerint, nec contradixerint, obligantur: ex eis oritur iustitiæ publicæ honestatis. Et est idem, si filii tempore sponsaliorum absentes, & etiam ignorantes eadem sponsalia post scientes ratificaverint tacite a vel expresse: aliàs ex sponsalibus contractis à parentibus pro filiis, nec ipsi filii obligantur, nec publicæ honestatis iustitiæ inde surgit.

a Vide Bart m l. quo enim ff. rem ra. ha. Fant.

DE COGNATIONE SPIRITUALI.

TITVLVS III.

CAP. I.

Inter baptizatum & levantiem filios, & uxorem levantis ante carnaliter cognitam, & suscipientem & patrem & matrem suscipiti, & similiter de baptizante, spirituali contrahitur cognatio, h. d. usq. ad 4. Ex confirmatione. Dom.

Bonifacius VIII.

N Edum a inter baptizatum & illum b qui eum suscepit de baptismo, ac inter eundem baptizatum & suscipientem filios & uxorem ante susceptionem carnaliter cognitam ab eodem: imo etiam inter suscipientem, patremque baptizati & matrem, cognationem spiritalem in baptismo contrahi jure constat: quae cognatio & contrahendum matrimonium impedit, & dirimit post contractum. Et eadem quae de suscipiente sunt dicta, sunt de baptizante censenda.

Confirmatio frontis, inducit spiritalem cognationem sicut baptisma, h. d. Dominicus.

Ex confirmatione quoque seu frontis chrisimatione, spiritualis cognatio eisdem modis contrahitur: matrimonia similiter impediens contrahenda, & dirimens post contracta.

CAP. II.

Comparentitas per catechismum contracta, impedit matrimonium, sed non dirimit, Ioan. Andr.

a Vide Conc. Trid. sess. 24. de refer. matr. c. 2. & B. Thom. in qu. additu. ad 3. part. q. 46. per totum: & Theol. cod. bb. 4. sen. dist. 92.

b Procedit si ille est Chris. xxx. q. 1. c. 2. de cons. dist. 4. in baptismo. Ioan. Andr. in reg. ex. cod. 7. de reg.

Idem.

PER a catechismum, qui praecedit baptismum, inter mentorum fundamentum & januam religionum, cognatio spiritualis contrahitur: per quam contractum matrimonium impeditur. Ut ex praecedenti nostri Clementis Papae tertii decretali colligitur evidenter dicendo enim, quod talis res vix contrahendo matrimonio impedimentum afferret, velle videtur quod alicuiam quod vix fit, fieri tamen dubium non existit, si illam tamen cognationem matrimonium post eam contractum minime separatur.

CAP. III.

Unus tantum intervenire debet in levatum infans de suo fonte vel chrisimatione frontis: tamen si plures intervenerint, cognationem contrahunt spiritalem. Et ex alio sacramento cognatio non contrahitur, h. d. Dominus.

Idem.

Quamvis b non pueri c, quam unum vir, vel una mulier accedere debeant ad suscipiendum de baptismo infantem, iuxta sacrorum canonum instituta: si tamen plures accesserint, spiritualis cognatio inducitur, matrimonium contraheudo impediens, & etiam post contracta dissolvens. De confirmatione insuper, quantum ad hoc, idem iudicium est habendum.

Ex datione vero aliorum sacramentorum cognatio spiritualis nequaquam oritur, quae matrimonium impedit vel dissolvat.

a Vide Theolog. scholasticos l. 4. sen. dist. 41. & locum Thom. in quaest. additu. ad 3. part. q. 35. art. 2. b Vide Conc. Trid. sess. 24. de refer. matr. c. 2. c Vide Lad. istum, h. d. de reg.

FINIS.

SEXTI DECRETALIVM LIBER QVINTVS.

DE ACCVSATIONIBVS a, INQVVSITIONIBVS, ET denunciationibus.

TITVLVS PRIMVS.

CAPIT. I.

Ex confessione coram delegato inquirente super certis criminibus deputato facta puniatur confitens, licet dicat se prius diffamatum non fuisse, vel inquisitionis capitalia non habuisse, h. d. Dominicus.

Bonifacius VIII.

Postquam b coram eo, qui contra te super certis criminibus inquisitor fuerat deputatus, eade crimina fuisse confessus, frustra confessionem tuam (quominus puniaris ex ea, prout iustitia sua debet) eo preterito impugnare contendis, quod super eisdem criminibus non fueras antea dif-

famatus. Vel quod per eundem inquisitionem capitalia super quibus contra te volebat inquirere, tibi tradita non fuerunt.

CAP. II.

Vales inquisitio facta super veritate criminum omnia inquisitione infamia, stressu presentis tacuit, h. d. secundum Ioan. Andr.

Idem.

Si is, cui contra te commissa fuerat simpliciter inquisitio super certis criminibus faciendus; proce-

a De materia huius tit. vide plenius per Hostien. in summa cod. tit. b Vide Perusinum in c. dilecto. de appellat. & Alex. conf. 22. lib. 3. & Felin. c. 1. de except.